

Korpikolva

Större barkplattbagge
Pytho kolwensis

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantunut (VU)

Uhanalainen ja erityisesti suojeltava (LSA 1066/2023)
Rauhoitettu (LSA 1066/2023)

EU:n lajikoodi: 1925

Luontodirektiivin laji (liitteet II ja IV)
BOR suojelutaso epäsuotuisa huono, tuntematon

Luonnehdinta

Korpikolva on 12–18 mm pitkä, musta, litteä kovakuoriainen. Yli 3 cm pitkiksi kasvavat toukat ovat litteitä ja väritykseltään harmaanruskeita. Toukkia tavataan paljon useammin kuin aikuisia. Lähisukuisten kahden muun kolvalajin toukat ovat rakenteeltaan samanlaisia, mutta selvästi pienempiä ja väriltään valkoisia tai kellertäviä.

Elinympäristö ja levinneisyys

Korpikolva vaatii elinympäristökseen pitkään palamattomana säilynyttä ikimetsää. Sen tyypillinen elinpaikka on korpi, jossa on runsaasti kaatuneita järeitä kuusia. Toukat elävät kaatuneiden kuusten kuoren alla, yleensä maata vasten olevissa, kosteina säilyvissä rungoissa. Tärkein korpikolvan esiintymistä rajoittava tekijä on kuusilahopuun määrä ja jatkuva saatavuus. Se voi levitä myös ympäröiville kangasmaille, jos sopivia kaatuneita kuusia on saatavilla. Korpikolvan nykyinen levinneisyys keskittyy pitkälti Pohjois-Karjalaan, Kainuuseen ja Koillismaalle.

Nykytila ja uhkatekijät

Korpikolva on viimeisen sadan vuoden kuluessa taantunut hyvin voimakkaasti ja sen levinneisyysalue on pienentynyt noin puoleen entisestään. Syinä ovat lahopuun väheneminen sekä korprien kuivatus ja hakkuut. Kaikki nykyiset tiedossa olevat varmat esiintymispaikat ovat suojelualueilla. Laji on hyvin paikkauskollinen ja sen leviämiskyky on huono. Siten paikallispopulaatioiden pitkäaikainen säilyminen pirstoutuneissa metsämaisemissa on epävarmaa.

Hoitosuositukset

Korpikolvan esiintymisalueilla huolehditaan kuusilahopuun jatkumosta. Lajin on todettu kelpuuttavan myös tuodut kuusitukit lisääntymispaikoikseen. Paikat pitäisi käydä läpi ja vahvistaa sellaisia paikkoja lisätukeilla, joissa lahopuujatkumo on uhattuna. Varsinkin pienempiä ja erillään olevia esiintymiä tulisi tarkkailla ja harkita tukitoimia.

Lähteet

- Ilmonen, J., Rytteri, T. & Alanen, A. (toim.). 2001. Luontodirektiivin kasvit ja selkärangattomat eläimet – Suomen Natura 2000 -ehdotuksen luonnontieteellinen arviointi. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristö 510. 177 s.
- Mattila, J. 2017. Korpikolva (*Pytho kolwensis* Sahlberg, 1833). Julk.: Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.), Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt, s. 112–115. Suomen ympäristö 1/2017.
- Rajasärkkä, A., Mannerkoski, I. & Ilmonen, J. 2009: Metsähallituksen vastuulajien tila ja suojelutaso vuonna 2006. Korpikolva – *Pytho kolwensis* Sahlberg. – Tietolomake, lajit. Metsähallitus, 4 s. https://julkaisut.metsa.fi/assets/pdf/lp/Muut/korpikolva_2006.pdf
- Siitonen, J. & Saaristo, L. 2000. Habitat requirements and conservation of *Pytho kolwensis*, a beetle species of old-growth boreal forest. Biological Conservation 94: 211–220.

Kuva: Mia Malin